

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електромагнітного простору”

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту Закону

Взятий Україною стратегічний курс, закріплений у Конституції України на набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору (далі – НАТО), потребують приведення законодавства України до принципів діяльності держав-членів НАТО.

Відповідно до статті 3 Північноатлантичного договору для забезпечення ефективнішої реалізації цілей цього Договору його Сторони, діючи окремо чи колективно, шляхом постійного вдосконалення власних можливостей та взаємодопомоги, підтримують і розвивають свою індивідуальну та колективну здатність протистояти збройному нападу.

В Стратегіях Міністерства оборони США щодо переваги в електромагнітному спектрі 2020 року та щодо об'єднаного командування і управління в усіх просторах (JADC2) 2022 року було визнано електромагнітний спектр сьомим простором (доменом) ведення війни, в якому НАТО повинна захищатися так само ефективно, як вона це робить у космічному, повітряному, сухопутному, морському, інформаційному та в кібер просторах, а управління електромагнітним (радіочастотним) спектром та ведення електромагнітної (радіоелектронної) боротьби було поєднано у військових операціях в електромагнітному просторі (спектрі).

У Збройних Сил України створено Головне управління радіоелектронної та кіберборотьби, які здійснює планування та проведення операцій в електромагнітному (радіочастотному) спектрі, зокрема, щодо створення електромагнітних (радіо) перешкод вітчизняними та закордонними засобами РЕБ.

Враховуючи те, що до повноважень Верховної Ради України належить визначення засад реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Організації Північноатлантичного договору, для впровадження стандартів НАТО з питань оборони в електромагнітному просторі (спектрі), а також визначення засад використання електромагнітного простору (спектру), як природного ресурсу України, пропонується прийняти Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електромагнітного простору”.

2. Цілі і завдання проєкту Закону

Згідно з частиною другою статті 17 Конституції України оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості покладаються на Збройні Сили України.

Статтею 17 Конституції України також визначено, що забезпечення

державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом.

Статтею 92 Конституції України також визначено, що засади використання природних ресурсів визначаються виключно законами України.

Законом України “Про електронні комунікації” визначаються повноваження Генерального штабу Збройних Сил України щодо використання радіочастотного спектру, який є суттєвою, але тільки частиною електромагнітного простору (спектру).

Оскільки електромагнітний простір має свої особливості (немає національних кордонів, меж, напади можливі на цивільну інфраструктуру та цивільних), визначити напад чи особливості здійснення військових дій саме в електромагнітному просторі без додаткових регулювань неможливо.

Ціллю прийняття Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електромагнітного простору” є встановлення законних підстав у першу чергу щодо планування та ведення операцій, бойових дій в електромагнітному просторі силами оборони, зокрема щодо електромагнітної атаки (створення електромагнітних перешкод, застосування електромагнітної зброї направленої дії тощо), а також щодо діяльності спеціальних користувачів радіочастотного ресурсу, які не віднесені до сил оборони.

3. Загальна характеристика і основні положення проєкту Закону

Проєктом Закону пропонується визначити основні засади використання електромагнітного простору (спектру), правовий статус та засади застосування у першу чергу силами оборони засобів електромагнітної (радіоелектронної) боротьби щодо електромагнітної розвідки, електромагнітної атаки (електромагнітних перешкод), електромагнітного захисту, у тому числі при підготовці та веденні військових операцій в електромагнітному просторі (спектрі), зокрема Головним управлінням електромагнітної та кіберборотьби Генерального штабу Збройних Сил України.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Правовідносини у цій сфері регулюються Конституцією України, зокрема, статтею 17, законами України “Про Збройні Сили України”, “Про оборону України”, “Про національну безпеку України” та іншими нормативно-правовими актами, тому, проєктом Закону і запропоновані відповідні зміни.

5. Регіональний аспект

Зміст проекту Закону не стосується питань розвитку адміністративно-територіальних одиниць України і функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку.

6. Запобігання дискримінації

У проекті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті Закону відсутні правила та процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребує фінансування з державного та місцевих бюджетів.

9. Оцінка регуляторного впливу

Проект Закону не є регуляторним актом та не потребує консультацій із заінтересованими сторонами.

Проект Закону не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект Закону спрямований на досягнення відповідності Збройних Сил України стандартам НАТО, зокрема, статтям 2 та 3 Північноатлантичного договору.

Проект Закону не містить норм, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У проекті Закону відсутні положення, що стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи проекту Закону не проводилися.

10. Очікувані правові та соціально-економічні наслідки прийняття проекту Закону

Прийняття акта врегулює законодавчі питання забезпечення законних підстав застосування Збройними Силами України та іншими складовими сил безпеки і оборони електромагнітних засобів, засобів електромагнітної

боротьби в електромагнітному просторі (спектрі) у першу чергу для цілей безпеки та оборони України.

Реалізація акта не матиме впливу на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад.

Реалізація акта не матиме впливу на ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Народний депутат України

**О.ФЕДІЄНКО (№ 89)
та інші народні депутати України**

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Федієнко Олександр Павлович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F8032F00709DDC00
Дійсний до: 12.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
89д9/1-2025/66259 від 24.03.2025

1839892